

Marek Lalko

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Cytaty czasu i pamięci. Obiekty intermedialne

Podstawowym założeniem pracy było przedstawienie możliwości wykorzystania obrazu/obiekту fotograficznego w sztuce intermediiów oraz próba ujęcia jego specyficznej roli wyznaczonej przez współczesne zjawiska – technologiczną progresję sposobów utrwalania obrazu, determinowany procesami globalizacji i unifikacji kryzys tożsamości oraz dostrzeżenie specyficznej roli pamięci, która stała się przedmiotem badań nie tylko psychologii, ale także nauk humanistycznych i społecznych. Wpisane w kulturowe przemiany, zarówno „obraz”, jak i „czas” i „pamięć” stały się zatem kluczowymi pojęciami w badaniach nad kulturą współczesną.

Rozważania skoncentrowane zostały na dwóch zagadnieniach, takich jak *czas* i *pamięć* w procesie tworzenia *obrazu/obiekту* i jego kreatywnej funkcji w strukturze realizacji artystycznych z dziedziny intermediiów. Autor rozprawy skupia się przede wszystkim na różnorodnych wizualizacjach idei czasu i pamięci, rozumianych jako realizacje o charakterze zarówno metaforycznym jak i uniwersalnym. Szczególną uwagę poświęcono metodom i procesom artystycznym stosowanym w sztuce intermediiów wykorzystującej obraz fotograficzny, a mianowicie: multiplikacji, technice kompozytowej, powtarzalności motywów, odpowiednich zestawień kadrów, powiększenia czy fragmentaryzacji.

Strukturę rozprawy doktorskiej stanowią: *Wprowadzenie*, pięć *Rozdziałów*, *Podsumowanie* oraz *spis ilustracji*, *bibliografia* i *Aneks: dokumentacja prac wchodzących w skład wystawy*. Rozdział pierwszy zatytułowany *Perspektywy intermedialności* poświęcony jest przywołaniu i omówieniu głównych definicji intermedialności. Składa się on z sześciu podrozdziałów, w których przedstawiono m.in. takie interdyscyplinarne konteksty jak „intermedium”, „obraz – obiekt” czy „hybrydyzacja”. Rozdział drugi, pod tytułem *Relacje z pamięcią* koncentruje się w obrębie definicji pamięci (indywidualnej i zbiorowej) oraz

omówieniu jej związków z fotografią. W trzecim rozdziale, zatytułowanym *Omówienie praktyk artystycznych* przywołane zostały przykłady dzieł artystów podejmujących w swojej praktyce twórczej problematykę czasu, pamięci i konfrontacji z przeszłością. Przedostatni rozdział rozprawy noszący tytuł *Omówienie realizacji własnych* stanowi opis własnych praktyk artystycznych autora rozprawy, który przywołuje w nim kilka wcześniejszych prac o charakterze intermedialnym (z roku 2011, 2015 i 2018). Ostatni rozdział nosi nazwę *Omówienie realizacji własnych wchodzących w skład wystawy – części artystycznej rozprawy doktorskiej*. W jego ośmiu podrozdziałach opisane zostały realizacje artystyczne będące integralnym elementem rozprawy doktorskiej.

Rozprawa niesie próbę odpowiedzi na kilka pytań. Pierwsze z nich dotyczyło proporcji między wyobraźnią a rzeczywistą treścią obrazu. Drugie kierowało uwagę na proces powstawania obrazu/obiektu fotograficznego. Kolejne zagadnienie prowadziło do rozważań o roli, jaką w postrzeganiu rzeczywistości za pośrednictwem przetworzonych medialnie obrazów pełni proces jej kondensacji w czasie. Ostatni problem zwiierał się w pytaniu: czy powoływane do istnienia obrazy/obiekty wyeksponowane poprzez swój materialny substrat nadają realizacjom walor trwałości i fizycznej obecności? W celu udzielenia odpowiedzi na te pytania autor posługuje się zarówno literaturą przedmiotu, omawiającą interesujące go problemy, jak i przykładami wybranych ze względu na swoją adekwatność realizacji artystycznych. Obszarem rozważań uczynił też własne prace i poszukiwania, będące integralnym elementem tego projektu, którego rozprawa stanowi konceptualną podstawę.

Zestaw prac stanowiących część artystyczną rozprawy doktorskiej tworzą obiekty i instalacja o charakterze intermedialnym, które stanowią autorską wypowiedź dotyczącą wielowątkowych rozważań na temat pamięci obrazu fotograficznego i jego wiwisekcji. Prace składające się na wystawę zainicjowane zostały historią rodzinną, są wizualną podróżą w meandry – również techniczne – opowiadania o interferencji czasu i pamięci. Penetrują one konsekwencje różnych poziomów obserwacji procesu wizualizacji obrazu w skali mikro i makro. Te formy opowieści realizują się w postaci obiektów, wideo, fotografii czy znalezionych przedmiotów.

An Abstract

Quotations of time and memory. Intermedia objects.

The main concept of this thesis is to present the potential of using a photographic picture/image in the art of intermedia and to demonstrate its unique role, which is determined by modern phenomena: technological progress in the way images are preserved, an identity crisis that is determined by the process of globalisation and unification, and also an insight into the role of memory-the object of study of both psychology, the humanities and sociology. Accordingly, as part of cultural upheavals, image, time and memory have become key concepts in the study of contemporary culture.

The research is focused on two concepts, time and memory, in the process of creating an image and its creative function in the artistic projects via intermedia devices. The author of the thesis focuses mainly on various visualisations of the concepts of time and memory and their metaphorical and universal meanings. The main focus is on the artistic methods and processes that are used through photographic images such as multiplication, the composite technique, the reproducibility of motives, the appropriate combination of frames, magnification, and fragmentarisation.

The structure of the PhD consists of the following: Introduction, five chapters, summary, a table of figures, a bibliography and an annex, which comprises a portfolio of all the works exhibited. Chapter One: 'The prospects of intermedia' mainly focuses on the origin and the characteristics of different definitions of intermedia. It consists of six subchapters where interdisciplinary contexts such as intermedium 'picture-object', or hybridization are presented. Chapter Two 'Relationships with memory' focuses mainly on the definition of memory, both individual and collective, and discusses their relationship with photography. Chapter 3 'Artistic practices: a discussion' provides examples of some artists, and their works, who discuss the problems of time, memory and confrontation with the past. Chapter Four 'A debate on my own works' is a description of the author's own artistic achievements, where some of the previous works of intermedia character are mentioned (The work discussed focuses on work from 2011, 2015, and 2018). The last chapter, Chapter Six is a discussion of my own work as part of the PhD dissertation exhibition. All the subchapters relate to the artistic work which is the integral part of the Phd Thesis.

The following dissertation attempts to answer a few questions. The first question concerns the proportion between the imagination and the content of the picture. The second question focuses on the process of the formation of a photograph. The next issue is the role that the process of the condensation of reality in time plays in the perception of this reality via intermedia-processed pictures. Finally, the question arises whether the pictures that have been realised/created and exposed through its material substrate gain value through endurance and physical presence. In order to answer these questions, the author refers to the literature concerned with the topic and also chooses some related examples of artistic achievements.

The collection of works as part of the PhD thesis are the objects and installations of intermedia character which serve as the author's statement concerning episodic reflections on the memory of photographic picture and its vivisection. The exhibition of works has been inspired by family history and is a visual trip into the meanderings of a tale about the interference of time and memory. It explores the results of different levels of observations of the process of picture visualisation on a micro and macro scale. These tales are formed based on objects, video, photography, or found objects.